

Vienotība, kurp iesi?

Bens LATKOVSKIS,
tālr. 67886700

Vienotības dibināšanas kongress Valkā tehniski noritēja bez pārsteigumiem. Pat netika izvirzīta apstiprināšanai balsu skaitīšanas komiteja, jo visus uz balsošanu izliktos jautājumus (cik nu to bija) pieņēma vienbalsīgi. Triju partiju vadītāji parakstīja partijas reorganizācijas līgumu, kongresa delegāti ar atzīstamu sparū nodziedāja Valsts himnu, diezgan dedzīgi aplaudēja, un jaunā apvienotās partijas *Vienotība* politiskā dzīve varēja sākties. Kāda tā būs, tāds ir jautājums.

Līdzšinējās *Vienotības* sastāvā esošo partiju politisko uzskatu plašums bija viens no galvenajiem skeptiķu pametumiem par *Vienotības* nevienotību. Politiskie oponenti nebeidza norādīt, cik savstarpēji pretrunīgi ir dažādu *Vienotības* sastāvdaļu ekonomiskie uzstādījumi. Līdz šim pārlicinoši dominēja Dombrovska – Vilka labēji liberālā doktrīna. *Sabiedrības citai politikai (SCP)* uzskati par valsts lomas palielināšanu, lielāku regulāciju un Kristovska aicinājumi ieviest progresīvo ienākumu nodokļa likmi palika tikpat kā neievēroti. Vispārzināmi ekonomikas eksperti Sandra Kalniete un Krišjānis Kariņš arī kongresā nemitējās uzsvērt, cik svarīgi turpināt iesākto kursu un neļauties kreiso populistu maldugunīm. Arī finanšu ministrs Andris Vilks lepojās, ka «spējām nenovirzīties no kursa».

Šeit ir ļoti svarīgi saprast, no kāda kursa Dombrovska – Vilka valdība spēja nenovirzīties? Vai no 2008. gadā Godmaņa un SVF kopīgi

kursu atzina par kļūdainu. Viņš no tribīnes runāja par protekcionisma un subsidētās rūpniecības nepieciešamību. Viņš pieminēja kādreizējo Korejas tekstilpreču ražošanas un tirdzniecības uzņēmumu *Samsung*, kuru Korejas valdība savulaik gandrīz vai piespiedusi uzsākt darbību elektrotehnikas nozarē. Viņš pieminēja Somijas kādreizējo gumijas zābaku ražošanas uzņēmumu *Nokia*, kurš ar nepāprotamu valsts atbalstu kļuvis par mobilu sakaru līdzekļu ražošanas gigantu. Viņš aicināja ņemt šos piemērus par paraugu un rīkoties līdzīgi. Partijas labad jāatzīmē, ka kongresā Zaķa novatoriskās idejas nekādu rezonansi neguva, jo, kā jau tas *Vienotībā* pierasts, – ekonomiskie jautājumi šajā veidojumā nepelna lielu popularitāti.

Kad vēlāk jautāju Vilkam, kāds ir viņa viedoklis par Zaķa idejām, tad Vilks atrunājās, ka neesot tajās iedziļinājies, jo esot «aizdomājies par ko citu». Savukārt, Zaķis uz manu nedaudz ironisko jautājumu: «kopš kura laika esi kļuvis kreisais?» ne tikai nekratījās vaļā no Latvijas politikā par apvainojumu uzskatītā «kreisuma», bet – tieši otrādi – apliecināja, ka patiesi kļuvis kreiss. Apvērsumu viņa pārlicībā esot radījusi slavenā korejiešu ekonomista Hadžūna Čanga grāmata *Sliktie samārieši*. Lasot šo grāmatu, Zaķa uzskatos noticis lūzums un viņš apjautis visas Latvijā līdz šim piekoptās ekonomiskās politikas absurdo būtību. Sapratis, ka liberālā ekonomika ir izdevīgā spēcīgām, labi strukturētām ekonomikām, bet iedarbojas graujoši uz vājām, neattīstītām ekonomikām, kuras, sekojot šādam politiskajam kursam, sevi nolemj mūžīgai atpalicībai.

Sekojot šai loģikai, jāatzīst, ka Latvijas problēmu cēloņi un risinājumi nav jā-

vilks lepojas, ka «spejam nenovirzīties no kursa».

Šeit ir ļoti svarīgi saprast, no kāda kursa Dombrovska – Vilka valdība spēja nenovirzīties? Vai no 2008. gadā Godmaņa un SVF kopīgi iesāktā vai vēl senāka – 1991. gadā tā paša Godmaņa iesāktā Džordžtaunas neolīberālisma kursa? Nedz Vilks, nedz vēl jo vairāk *Vienotības* ekonomiskās domas giganti Kalniete un Kariņš uz šiem jautājumiem neatbildēja un pat necentās atbildēt. *Vienotības* dibināšanas kongress būtu aizritējis ierastajā daiļrunāšanas un cits citam pa plecu uzsišanas gaisotnē, ja ne Saeimas *Vienotības* frakcijas vadītāja un ilggadējā Saeimas Tautsaimniecības komisijas locekļa Dzintara Zaķa runa, kurā viņš atļāvās pateikt šādas orientācijas spēkiem pilnīgi nepieļaujamas lietas. Dz. Zaķis pauda diametrāli pretēju viedokli tam, kuru līdz tam daiļrunīgi bija aizstāvējuši Kalniete, Kariņš un Vilks. Zaķis publiski noliedza neolīberālisma doktrīnu un līdz šim piekopto ekonomisko

attīstītām ekonomikām, kuras, sekojot šādam politiskajam kursam, sevi nolemj mūžīgai atpalcībai.

Sekojošai loģikai, jāatzīst, ka Latvijas problēmu cēloņi un risinājumi nav jāmeklē cīņā ar bubuļiem un pasaku tēliem, bet būtiskā ekonomiskā kursa korekcijā. Kongresa delegāts, ekonomists Gatis Kokins sarunā atzina, ka pasaulē ekonomiskā liberālisma mode piedzīvo norietu un arī *Vienotībā* šā kursa sekotāju paliekot arvien mazāk. Diemžēl Latvijas ekonomiskais kurss ir izdevīgs citām valstīm, kuru lielākais ietekmes instruments līdz šim ir bijusi tieši politiskā apvienība *Vienotība*. Līdz ar to paliek atklāts jautājums, kurš spārnš gūs virsroku jaunizveidotās *Vienotības* vadībā – vai latviešu tautas interešu aizstāvji vai tie, kuriem par visu svarīgāk izpelnīties aizjūras finanšu darboņu atzinību un izdzirdēt kādu uzslavu angļu valodā? Vai virsroku gūs tie, kas vēlas koriģēt ekonomisko kursu, vai tie, kas lepojas, ka spējuši to nemainīt? ■

RĪTA AVIZE LATVIJAI
NEATKARĪGĀ

www.nra.lv